

Danmarks Forskningsbiblioteksforenings Årsmøde

Vingsted d. 15. - 16. september 2005

En bibliotekar-studerendes indtryk fra Årsmødet i Vingsted

Af Helle N. N. Hindstedgaard

... at formidlingen af de mangefacetterede problemstillinger, der knytter sig til visionen om, at danske uddannelsesinstitutioner skal nå verdensklasse om 10 år, blev gjort på en oplysende, klar og problematiserende måde samtidig med, at det næsten hele tiden var ret underholdende

Helle N. N. Hindstedgaard,
Danmarks Biblioteksskole, 7. semester
k02hehi@db.dk

Da jeg i sommer modtog en invitation til at ansøge om deltagelse i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings Årsmøde i år i Vingsted, var der for mig ingen tvivl om min interesse for dette. Siden 4. semester har de valgfag og opgaver, jeg selv har valgt, kredset om problemstillinger indenfor Forskningsbiblioteksvæsenet. Disse fandt jeg ofte frem til ved læsning af DF Revy, som jeg har adgang til fra Biblioteksskolens Bibliotek:

- Betydningen af den øgede digitalisering, bla. forskningsbibliotekernes nye rolle som deltagere i forskningspublicering
- Rektorkollegiets Biblioteksudvalgs visioner, *Viden til Tiden*¹, om forskningsbibliotekernes ændrede arbejdsopgaver i fremtiden samt ændrede rolle i kredsløbet for den videnskabelige kommunikation, fra informationsværdi kæde til – netværk
- Diskussion af kvantitative og kvalitative metoders anvendelse i udvælgelsen af videnskabelige tidsskrifter på forskningsbibliotekerne, i en tid med stigende priser på disse samt nedskæringer på bevillingerne
- Forskningsbibliotekernes centrale rolle som sparringspartnere for udviklingen af uddannelserne og forskningen her i Danmark, hvilket regeringen netop har sat fokus på

Jeg syntes derfor, at Årsmødets tema, "Danske Uddannelsesinstitutioner: Vi har verdensklasse i 2015", lå i direkte forlængelse af disse opgaver. Alligevel var det med en vis kildren i maven, jeg modtog beskeden om, at jeg sammen med min studiekammerat, Christian Lauersen var blevet udtaget til at deltage. (Christian blev desværre syg, så jeg tog afsted alene). For hvordan kunne jeg, der for kun tre år siden, som ny studerende, overhovedet ikke kendte til

eksistensen af forskningsbiblioteker og deres virke, havde i denne situation? Desuden havde jeg kun beskæftiget mig med problemstillingerne på et, syntes jeg, lidt teoretisk niveau. Ville jeg være rustet til at følge med i diskussionerne i virkelighedens verden, og hvordan ville jeg blive modtaget?

Lad det være sagt med det samme: Jeg blev vældig godt modtaget af alle. Ud over den ære at blive nævnt som deltager i åbningstalen, mærkede jeg en meget venlig opmærksomhed fra alle, som snart gjorde mine eventuelle betænkeligheder til skamme.

Jeg dristede mig da til at udnytte lejligheden fuldt ud og stille en masse spørgsmål til forskellige sagesløse deltagere, – spørgsmål som udsprang af den opgave, jeg er ved at skrive på Det Erhvervsrelaterede Projekt, og som jeg løser for Konservatorskolens Bibliotek i København. I dette projekt dykker jeg ned i problematikken omkring betydningen af domænespecifik indeksering for genfindning af forskningsmateriale i et tværfagligt emneområde (Bygningsbevaring), versus problemer med samsøgning i databaser, som f.eks. Bibliotek.dk eller søgning i de to uddannelsessteders egne baser (KONK² og KASB³), for to brugergrupper fra hvert sit uddannelsessted (hhv. Konservatorskolen og Arkitektskolen).

Mange venlige deltagere gav sig tid til at besvare mine spørgsmål. Da de kom fra forskellige dele af forskningsbiblioteksvæsenet, fik jeg indsigt i, hvor kompliceret det er at finde éntydige svar på betydningsfulde problemstillinger. Det var meget værdifuldt for mig at høre konkrete oplevelser og forskellige synsvinkler på, hvordan man håndterede emneindeksering i den "virkelige verden" uden for Biblioteksskolens mure. Det vil helt sikkert påvirke min opgaves diskussion af emnet.

Emnet for Årsmødet var som sagt, "Danske uddannelsesinstitutioner: Vi har verdensklasse i 2015". For at belyse dette kom vi igennem otte foredrag, – ud over de to indledningsforedrag med beretninger fra hhv. Danmarks Forskningsbiblioteksforening og Biblioteksstyrelsen, – på godt ét døgn. Det er ikke meningen, at jeg i denne artikel skal referere fra disse foredrag. Jeg ved heller ikke, hvilket af dem, jeg skulle fremhæve. For jeg må sige: Det var nogle fremragende oplæg ved nogle exceptionelt dygtige foredragsholdere. Og dette siger jeg ikke for at smigre. Jeg har en (tro mig) grundig erfaring fra forelæsningsforedragene ved Danmarks Biblioteksskole (og ikke et ondt ord om disse, som af og til også er fremragende), men jeg synes, at formidlingen af de mangefacetterede problemstillinger, der knytter sig til visionen om, at danske uddannelsesinstitutioner skal nå verdensklasse om 10 år, blev gjort på en oplysende, klar og problematiserende måde samtidig med, at det næsten hele tiden var ret underholdende.

Dog var det lidt ærgerligt, at vi skulle høre to foredrag lige efter hinanden. Derved så DF bort fra, at det ikke er muligt at fastholde tilhørernes opmærksomhed i mere end max. 45 min. Så begynder man at falde i staver, også selvom foredragsholderen er fremragende. Det var lidt synd, da jeg syntes oplæggene fortjente vor fulde opmærksomhed. Desuden kan det have indvirket på oplagtheden til at diskutere, da man blev lidt tung i hovedet, og der i øvrigt ikke var sat ret meget tid af til debat. Alligevel kom der en del gode, kritiske spørgsmål og kommentarer, men vist mest fra "Torden-skjolds soldater". Det havde måske åbnet for mere, hvis indlæggene havde været færre og tilhørerne var blevet blandet i mindre workshops, med en fastlagt dagsorden at diskutere i relation til oplæggene? Herved havde DF

Mærkeligt nok har ordet Forskningsbibliotek en lidt ”gammel klang af støvede rutiner” på Biblioteksskolen og som jeg (helt subjektivt) oplever det, er det mest IN herinde med f.eks. Diskursanalyser, Skønlitteratur, Børnekultur, Visuelle medier og Humaniora, – oftest med problemstillinger, der retter sig mod Folkebiblioteksvæsenet som kulturformidler.

måske fået lidt mere feed-back fra ”folkene på gulvet” om visionerne samt forslag til de store og vanskelige omstillingsprocesser, der er sat i gang?

For jeg forstod også, at der kunne være store personalemæssige omkostninger forbundet med opfyldelsen af de nye krav til forskningsbibliotekerne. Her var det godt at høre om den måde, denne vanskelige proces blev grebet an på, og at der blev lagt vægt på kompetenceudvikling af personalet.

Der blev også tid til en såkaldt ”Kulturhistorisk vandring med udfordringer”, i det smukke landskab i Vejle Ådal. Det viste sig virkelig at være en udfordrende vandring ad stejle skrænter over marker mellem køer og gennem mose, med en lokalhistorisk guide, klædt ud som en mand fra jernalderen. På dramatisk vis og med tilstræbt oldnordisk klang i sproget indviede han os i historiske begivenheder på stedet, der viste sig også at rumme en jernalderlandsby, lig den i Lejre. Vi følte os i øjeblikket hensat til en anden tid og blev kastet ud i ældgamle lege med pinde, reb og træstubbe. Det var en god afveksling, der åbnede for latter, leg og mere samtale, og tyngden i hovedet fra de mange foredrag forsvandt.

Mærkeligt nok har ordet Forskningsbibliotek en lidt ”gammel klang af støvede rutiner” på Biblioteksskolen og som jeg (helt subjektivt) oplever det, er det mest IN herinde med f.eks. Diskursanalyser, Skønlitteratur, Børnekultur, Visuelle medier og Humaniora, – oftest med problemstillinger, der retter sig mod Folkebiblioteksvæsenet som kulturformidler. Forskningsbibliotekerne har naturligt nok en anden funktion i det danske samfund, p.g.a. deres centrale rolle for uddannelserne og forskningen her i Danmark. Mit indtryk fra Årsmødet er, at forskningsbibliotekerne, netop p.g.a. denne rolle, er inde i en rivende omstillingsproces, som er helt på forkant med den internationale udvikling. Som følge af dette, rejser der sig meget væsentlige og helt overordnede politiske problemstillinger, det er vigtigt at forholde sig til i biblioteksvæsenet (og som biblioteksstuderende), f.eks.:

- Uddannelser af eliten vs. bredden?
- Hvordan bibliotekernes rolle skal være i den nationale og internationale udvikling som del af et globalt videnssamfund?
- Fri adgang til viden: hvad indebærer det, hvordan og for hvem?

Jeg vil derfor varmt anbefale andre studerende på Biblioteksskolen at deltage, næste gang muligheden kommer. Jeg tror imidlertid, at man, – medmindre man har en forhåndsviden eller særlig interesse i emnet, – får det bedste udbytte, når man mindst har gennemgået 4. semester, da de første år på Biblioteksskolen går med at lære helt basale ting, som principper for katalogisering, informationssøgning og bibliotekshistorie, domænekendskab m.m.

For mig har Årsmødet givet en mængde nye synsvinkler på de problemstillinger, jeg beskæftiger mig med. Desuden har jeg lært en masse mennesker at kende indenfor Forskningsbiblioteksvæsenet, hvor jeg håber at komme til at arbejde indenfor efter endt uddannelse.

¹ www.rks.dk/sider/publikationer/danske/videntiltiden.pdf

² https://rex.kb.dk/F/-?func=file&file_name=find-b&local_base=kon01_konk

³ https://rex.kb.dk/F/-?func=file&file_name=find-b&local_base=ark01%20

Tilslut vil jeg gerne rette en tak til Danmarks Forskningsbiblioteksforening for indbydelsen. Ligeledes en tak til Danmarks Biblioteksskole, som gjorde det muligt for mig at deltage, og ikke mindst en stor tak til alle de venlige mennesker, som beredvilligt svarede på mine mange spørgsmål og virkelig gav mig noget at tænke over.